

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/147/2022
Identifikačné číslo spisu:	1113200672
Dátum vydania rozhodnutia:	19.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1113200672.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a sudkyň JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu : Mgr. JUDr. Y. Z., PhD., narodený XX. O. XXXX, bytom O. XXX, proti žalovaným : 1/ Výdavateľstvo Dixit, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bjornsonova 4, IČO: 31 396 071, 2/ J. G. E., narodený X. F. XXXX, bytom S. O., Z. XXX/XX, obaja právne zastúpení Advokátskou kanceláriou Paul Q, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 35 906 464, 3/ Ing. I. O., narodený X. A. XXXX, bytom v I., Š. XX, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. Bl-4C/7/2013 (predtým na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 C 7/2013), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2020, sp. zn. 6 Co 208/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalovanému 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Žalobca žalobou, doručenou súdu 10.01.2013, sa domáhal verejného ospravedlnenia za neoprávnené zásahy do jeho práva na ochranu osobnosti z dôvodu uverejnenia difamačných údajov, zároveň sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 38.000 eur a náhrady trov konania.

2. Okresný súd Bratislava I (ďalej v texte rozhodnutia aj „súd prvej inštancie“, „prvoinstančný súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. novembra 2015, č. k. 4C 7/2013-320 v spojení s opravným uznesením zo 7. júna 2019, č. k. 4C 7/2013-407, žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/, 2/ trovy konania vo výške 735,26 eur k rukám ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku; žalovanému 3/ priznal náhradu trov konania vo výške 0 eur.

2.1. Na základe vykonaného dokazovania odkazujúc na § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 zák. č. 40/1964 Zb.

Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) súd prvej inštancie dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby. Uviedol, že informácia o tom, že žalobca bol šéfom inšpekčnej služby v zásade zodpovedá pravdivému obsahu jeho pracovného zaradenia, a teda nemohol ustáliť, že napadnuté skutkové tvrdenie „Šéfom inšpekcie je človek, ktorý sa pozná s O. X.“ je nepravdivé. Pokiaľ ide o ďalšiu časť textu, a to : „neviem si predstaviť, že by sa na inšpekcii pustili do vyšetrovania takej kauzy“ v spojení s časťou textu: „šéfom inšpekcie je človek, ktorý sa pozná s O. X.“ a „lebo voľakedy robili spolu tu na korupcii a osobne sa poznajú“ a v spojení s poznámkou pod čiarou: „vtedy bol šéfom inšpekcie Y. Z.“, túto časť textu súd prvej inštancie vyhodnotil ako hodnotiaci úsudok. Ozrejmil, že na rozdiel od skutkového tvrdenia, hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných, teda subjektívnych kritérií. V tomto prípade ide o hodnotiaci úsudok žalovaného 3/, ktorý žalovaní 1/ a 2/ zverejnili v predmetnej knihe. Žalovaný 3/ mal dostatočný skutkový podklad na vyslovenie hodnotiaceho úsudku, ktorý v tomto kontexte prevzal žalovaný 2/ a žalovaný 1/ ho zverejnil. Navyiac, žalovaný 3/ vyslovil svoj súkromný názor a v konaní nebolo preukázané, že mal vedomosť o jeho zverejnení, preto ani nemôže niesť zodpovednosť za zásah do práv žalobcu, z dôvodu z ktorého absentuje jeho pasívna vecná legitimácia v predmetnom konaní. K samotnému obsahu hodnotiaceho úsudku súd prvej inštancie skonštatoval, že vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nemu došlo, pri vedomosti o informáciách o prostredí v policajnom zbore, pri zohľadnení postavenia žalobcu, ako aj s poukazom na tému spoločenského záujmu, nie je možné vyvodiť, že je spôsobilý vyvolať ujmu v osobnostných právach žalobcu, pričom záver o neprimeranosti zásahu do práv žalobcu nie je možné vyvodiť ani z testu proporcionality a vhodnosti. Pokiaľ ide o test proporcionality v užšom slova zmysle pri aplikácii W. vážiacej formuly, súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca bol osoba verejného záujmu s možným dosahom na vyšetrovanie prípadu, o ktorom verejnosť informovali žalovaní 1/, 2/; išlo o otázku verejného záujmu, možnej korupcie vyplývajúcej z tzv. spisu M. a spôsobu jej vyšetrovania; v osobe žalovaného 2/ ide o novinára, ktorý vzhľadom na úlohu tlače požíva zvýšenú mieru ochrany voči zásahom do práva na slobodu prejavu; knižné vydanie predstavuje pomerne širokú publicitu, pričom nejde však o taký zásah, ktorý by mohol byť spôsobený napr. televíziou, pričom jej zverejnenie v knižnej podobe je výrazne adresnejšie a zamerané iba na osoby, ktoré si knihu kúpia; publikácia bola zverejnená v čase, keď kulminoval celospoločenský záujem o informácie vyplývajúce z tzv. kauzy M.; výroky, týkajúce sa žalobcu neboli podané urážlivým, ani vulgárnym spôsobom, pričom na hodnotiaci úsudok bol daný dostatočný skutkový podklad.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 29. apríla 2020, sp. zn. 6Co/208/2019, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 percent. Žalovanému 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3.1. V odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a skonštatoval správnosť jeho nosných dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP), pričom námietky žalobcu uvedené v odvolaní nepovažoval za dôvodné. S poukazom na vymedzené zásady si osvojil záver, že inkriminovaný text z knihy M. nebol spôsobilý vyvolať neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu. Pokiaľ ide o výrok „Šéfom inšpekcie je človek, ktorý sa pozná s O. X.“ (v poznámke pod čiarou na str. 141 je uvedené meno žalobcu) je skutkovým tvrdením, ktoré je pravdivé (konštatuje objektívnu skutočnosť) a preto nebolo spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. V rozhodnom čase žalobca bol (zjednodušene povedané) šéfom inšpekcie MV SR a tiež sa poznal s O. X.; za pravdivý možno považovať aj výrok: „Lebo voľakedy robili spolu na korupcii“ (žalobca jeho pravdivosť nenamietal, čo vyplýva z obsahu výpovede pred súdom prvej inštancie dňa 12.5.2014, č. l. 155). Pokiaľ ide o výrok „a neviem si predstaviť, že by sa na inšpekcii pustili do vyšetrovania takejto kauzy“ (vzhľadom na prepojenie medzi ľuďmi z prostredia polície), ide o hodnotiaci (názorový) úsudok žalovaného 3/, ktorý mal svoj základ, pretože sa osobne poznal so žalobcom, ktorý bol jeho nadriadeným, mal vedomosť o tom, že žalobca sa pozná s O. X. a mal tiež informácie ohľadom preradenia pplk. A. na rádovo nižšiu funkciu bez uvedenia dôvodu. Názorový úsudok požíva ústavnú ochranu, pričom takýto prejav nie je možné považovať za nedovolený, a teda zasahujúci do osobnostných práv žalobcu. Aj preháňanie a nadsázka, hoci môžu byť tvrdé, nerobia samy o sebe prejav nedovoleným. Z uvedených dôvodov žalovaný 3/ svojim prejavom nemohol neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu; rovnako

tak ani žalovaný 2/ (ako autor knihy M.), ktorý sporný výrok do knihy odcitoval, ani žalovaný 3/, ktorý knihu M., vrátane namietaných výrokov, zverejnil (vydal). Konanie žalovaných neprekročilo medze Dohovorom garantovaného práva na slobodu prejavu, vrátane práva rozširovať informácie alebo myšlienky bez zásahu štátnych orgánov (čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd), a preto ho nemožno vyhodnotiť ako zásah do súkromného a rodinného života žalobcu, resp. ako neoprávnený zásah do jeho osobnej integrity podľa § 11 OZ. Odvolací súd dodal, že zverejnenie predmetnej knihy, sledovalo legitímny cieľ žalovaných 1/, 2/, a to odhaliť kauzu „M.“ s cieľom iniciovať verejnú diskusiu o spravovaní štátu a o dodržiavaní aspoň minimálnej miery etiky pri spravovaní vecí verejných a hospodárení s verejnými zdrojmi, a preto v rámci stretu práva žalobcu na ochranu jeho osobnostných práv a práva verejnosti na informácie spojené s kauzou M., treba dať prednosť právu verejnosti na informácie. Za nedôvodné považoval i procesné námietky žalobcu týkajúce sa priebehu a odôvodnenia počas verejného rozsudku súdu prvej inštancie, porušenia koncentračnej zásady nevykonania niektorých dôkazov, ako i námietok týkajúcich sa osoby žalovaného 3/, či okolností preradenia pplk. Ing. X. A..

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil krajskému alebo okresnému súdu na ďalšie konanie. Dovolateľ za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, označil nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Žalobca podľa svojich tvrdení v odvolaní uviedol množstvo námietok a rozsiahle skutkové a právne argumentácie, ktoré boli pre rozhodnutie rozhodujúce a poukazujú na nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie, tiež na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, na ktoré odvolací súd neprihliadol, nechal ich bez povšimnutia a ani nevysvetlil prečo tak konal. Žalobca nesúhlasil so závermi odvolacieho súdu, pokiaľ išlo o zverejnenie s legitímnym cieľom. Argumentoval, že medzi ním a kauzou M. nie je žiadny súvis a i tak je označený plným menom. Nesúhlasil i s tým, že vyjadrenia žalovaného 3/ predstavujú iba jeho súkromný názor. Ani v tejto súvislosti nereagoval odvolací súd na jeho námietky, aj pokiaľ ide o možné porušenie služobných povinností. Súd nevzal do úvahy ani jeho argumentáciu, pokiaľ ide o postup voči pplk. A. a taktiež, že navrhnutí svedkovia mali dosvedčiť nielen skutočnosti týkajúce sa osobnej ujmy, ale aj meritórne skutočnosti.

5. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu považovala mimoriadny opravný prostriedok žalobcu za neprístupný i nedôvodný a navrhla dovolanie odmietnuť prípadne zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

5.1. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej 1/ sa pridŕžoval všetkých svojich dovolacích dôvodov.

5.2. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť.

5.3. Žalovaný 3/ sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, nie však dôvodné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd najskôr skúmal existenciu prvého z dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov, ktorým je tzv. vada zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ v dovolaní namietal nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu a jeho nedostatočné odôvodnenie.

11. K námietkam žalobcu týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

12. Vo svetle uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý

dovoláním žalobcu, splňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitráry (svojvoľný). Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že nedošlo k neoprávnenému zásahu na ochranu osobnosti žalobcu, a teda mu nevznikol nárok na odstránenie týchto zásahov, resp. na primerané zadosťučinenie a náhradu nemajetkovej ujmy. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších stupňov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa stručným, ale dostatočným spôsobom vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami odvolateľa - žalobcu. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní.

13. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd (spolu so súdom prvej inštancie) vo svojom odôvodnení dostatočným spôsobom poukázal na zistený skutkový stav a z neho vyvodil závery, že bola preukázaná pravdivosť predmetných skutkových tvrdení v knihe ktorej vydavateľom a autorom sú žalovaní 1/ a 2/. Rovnako dostatočne vysvetlil, že hodnotiace úsudky žalovaného 3/, ktoré boli do knihy prevzaté, nezasiahli do ochrany osobnosti žalovaného 3/ tak, aby to vyžadovalo ingerenciu súdu. Odôvodnil aj osobitnú ochranu, ktorú požívajú jednak hodnotiace úsudky, jednak samotná činnosť tlače a jej význam pre život slobodnej a demokratickej spoločnosti v konkrétnej súvislosti kauzy M., ale i vo všeobecnosti. Odvolacia argumentácia žalobcu, akokoľvek bola rozsiahla, nič nemohla zmeniť na záveroch odvolacieho súdu, preto sa odvolací súd správne zaoberal iba jej relevantnými časťami. Pokiaľ ide o námietky, týkajúce sa možného porušenia služobných povinností žalovaného 3/ a situácie týkajúce sa pplk. Ing. A., tak s nimi sa odvolací súd vysporiadal v bode 13. svojho rozhodnutia. V súvislosti s tvrdeniami žalobcu, že s kauzou M. nemal nič spoločné, vyhodnotili tieto tvrdenia konajúce súdy v kontexte celého prípadu s podanou žalobou a použitím zásady primeranosti a W. vážiacej formuly s prihliadnutím na význam skutočností popisovaných románom M. i zmienke o žalobcovi v nej a dospeli k záveru, že k neoprávnenému zásahu do ochrany osobnosti žalobcu nedošlo. Tento svoj záver aj odôvodnili. Pokiaľ ide o navrhnutých svedkov, ktorí mali svedčiť nielen k osobnostnej ujme žalobcu, ale údajne i k meritornej stránke veci, dospeli konajúce súdy k záveru, že ich svedectvá by i tak nemohli mať vplyv na zvrat veci v prospech žalobcu, nakoľko podstatným dôvodom pre zamietnutie žaloby bola už len samotná povaha inkriminovaných výrokov, ktoré boli zverejnené v knihe M., a sú predmetom tohto konania. Dovolateľ neosvedčil, aký vplyv by mohli mať predmetné svedectvá na opačné vyhodnotenie skutkových tvrdení, ktorých pravdivosť ani on sám nerozporoval, prípadne hodnotiacich úsudkov, ktoré požívajú osobitnú ochranu, ako bolo obsiahlo vysvetlené v napadnutých rozhodnutiach, ale vyplývajú i z rozhodnutí najvyššieho súdu, ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva i z rôznych medzinárodných dokumentov.

14. Dovolací súd ďalej poznamenáva, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací

súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 zo dňa 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení a potrebu dokazovania a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohli mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

14.1. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávne skutkové zistenia, či hodnotenie dôkazov a abstrahovanie skutkových záverov tieto nespôsobujú prípustnosť v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľova argumentácia je totožná s tou, ktorú prezentoval pred súdmi nižších inštancií. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

14.2. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

15. Dovolací súd ďalej konštatuje, že prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP namietaná nebola. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolateľ neopodstatnene namietal dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto jeho dovolanie zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

16. Žalovaní boli v dovolacom konaní úspešní, preto žalovaným 1/ a 2/ dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovanému 3/ najvyšší súd trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.